

Súd: Okresný súd Skalica
Spisová značka: 3C/233/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2713205295
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 08. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Butašová
ECLI: ECLI:SK:OSSI:2016:2713205295.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Skalica sudkyňou JUDr. Jankou Butašovou v právnej veci žalobcov v 1. rade E. V., W. XX.X.XXXX, F. T. XXX/XX, XXX XX L., v 2. rade R. V., W. XX.X.XXXX, F. Q. H. XX, XXX XX T., a v 3. rade T. V., W. XX.X.XXXX, F. T. XXX/XX, XXX XX L., zastúpených splnomocnencom JUDr. Eduardom Jurovatým, advokátom so sídlom advokátskej kancelárie na Námestí SNP 14 v Bratislave proti žalovanému T. R., W. XX.X.XXXX, F. U. Y. Q. Č..H.. XX, za účasti intervenienta na strane žalovaného Wüstenrot poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 17 v Bratislave 26, IČO: 31 383 408, o zaplatenie sumy 116.178,72 eur rozhodol

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu 38 726,24 eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade sumu 20 000,- eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade sumu 10 000,- eur a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni v 1. rade náhradu trov konania.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 2. rade náhradu trov konania.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi v 3. rade náhradu trov konania.

Vo zvyšku súd žalobu zamietla.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia sa žalobou z 13.6.2013, doručenu Okresnému súdu Skalica dňa 29.7.2013, domáhali, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 38.726,24,- eur žalobkyni v 1. rade, sumy 38.726,24,- eur žalobcovi v 2. rade a sumy 38.726,24,- eur žalobcovi v 3. rade. Žalobu žalobcovia zdôvodnili tým, že dňa 23.6.2012 v čase okolo 1.00 hod. žalovaný po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov viedol ako vodič osobné motorové vozidlo značky U. L., X.. Č.: L.-XXX F. F. S. po ceste III/05110 v smere Mokry Háj - Skalica. Pri vchádzaní do ľavotočivej zákruty pri záhradkárskej osade Hájky prekročil maximálnu povolenú rýchlosť 70 km/hod. určenú dopravnou značkou (zisteným znaleckým skúmaním do zákruty žalovaný vchádzal rýchlosťou cca 95 km/h, následkom čoho v zákrute vyšiel mimo cestu vpravo, kde o.i. prednou časťou vozidla zrazil chodkyňu M. V. W.. XX.X.XXXX, naposledy bytom L., T. XXX/XX. Žalovaný následne z miesta mimo cesty prešiel do protismeru a ďalej pokračoval v jazde smerom na Skalicu, a teda z miesta dopravnej nehody ušiel, pričom, zraneným osobám neposkytol

potrebnú pomoc, v dôsledku čoho M. V. utrpela zranenia o.i. zakrvácanie pod tvrdú a mäkkú blanu mozgu, v dôsledku čoho došlo k mozgovej centrálnej smrti dňa 25.6.2012 v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave. Žalovaný bol za vyššie uvedený skutok trestne stíhaný, ako obvinený uzavrel s prokurátorom dohodu o vine a treste, čím uznal vinu a priznal sa k spáchaniu predmetného trestného činu, pričom táto dohoda bola schválená rozsudkom Okresného súdu Skalica zo dňa 6.5.2013, č. k. 4T/177/2012-560, právoplatným dňa 6.5.2013. Žalobcovia poukázali na ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 13.10.2011, sp. Zn. 3Cdo 84/2011, v zmysle ktorého zánik rodinnoprávnych vzťahov (zo striktno právneho hľadiska) v dôsledku smrti rodiča alebo manžela automaticky neznamená zánik väzieb pozostalých s osobou zomrelého v celej ich škále. Preto nie je vylúčené, že určitý zásah, ku ktorému došlo po smrti fyzickej osoby, je neoprávneným zásahom nielen do osobnosti zomretého (napr. jeho občianskej cti a dôstojnosti), ale zároveň aj do osobnosti pozostalých (napr. do ich práva na súkromie, zachovanie úctivej pamiatky na zomrelého). Podľa individuálnych okolností, za ktorých došlo k takémuto zásahu, prichádza preto do úvahy tak možnosť tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého v zmysle ustanovenia § 15 OZ, ako aj možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby v zmysle ustanovenia § 11 až § 13 OZ. Žalobcovia ďalej uviedli, že v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného spočívajúcim v spôsobení smrti blízkej osoby došlo k zásahu do osobnostných práv nielen tejto blízkej osoby (tzn. zásah do jej práva na život), ale aj k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov v 1. - 3. rade (tzn. zásah do ich práva na súkromie), keďže títo v dôsledku usmrtenia blízkej osoby stratili možnosť udržiavať a rozvíjať vzájomný citový vzťah s dcérou, resp. sestrou, možnosť zdieľať s ňou každodenné radosti, či starosti, ako aj možnosť byť s ňou v každodennom kontakte a zároveň sa dostali do povedomia verejnosti ako rodina mŕtveho dievčaťa, za ktorej smrť môže opitý vodič. Pôvodcom neoprávneného zásahu do osobnostných práv blízkej osoby a žalobcov v 1. - 3. rade je žalovaný, ktorý porušil ustanovenia § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytujúce ochranu súkromia každej fyzickej osobe. Následkom protiprávneho konania žalovaného došlo k porušeniu práva žalobcov v 1.- 3. rade na ochranu súkromia, ku ktorému došlo v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného. V dôsledku neoprávneného zásahu žalovaného do súkromia žalobcov v 1. - 3. rade chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, zahŕňajúceho rodinný život, je strata jedného z členov tohto spoločenstva (t.j. strata dcéry a sestry) neodčiniteľnou ujmu, ktorá postihla všetkých ostatných členov rodiny (t.j. rodičov a brata), a preto je náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka primeraným prostriedkom obrany proti neoprávnenému zásahu zo strany žalovaného. Pre posudzovanie vzniknutej nemajetkovej ujmy poukázali žalobcovia na ustanovenie § 13 ods. 2 a ods. 3 OZ, rozsudky Najvyššieho súdu SR z 30.4.2008 sp. zn. 5Cdo 126/2007 a z 28.4.1998 sp. zn. 1Cdo 89/97, R 29/2001 a uznesenie Ústavného súdu SR z 3.9.2008 sp. zn. III. ÚS 267/08-15, s poukazom na ktoré je potrebné, aby súd bral do úvahy okolnosti, za ktorých došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v 1. - 3. rade (t.j. náhle, pri dopravnej nehode, spôsobenej žalovaným, v dôsledku dopravnej nehody zapríčinennej neprispôsobivou jazdou žalovaného, spôsobenej požitím alkoholických nápojov pred jazdou, v dôsledku útoku žalovaného z miesta činu, vedomosťou žalovaného o spôsobenej nehode t.j. zrazenie chodcov, zatajovaním trestnej činnosti žalovaného a následným vypátraním žalovaného príslušníkmi policajného zboru, ktorí bez spolupráce žalovaného objasnili spáchaný skutok a v dôsledku nekritického pohľadu žalovaného k požitému alkoholu). Je potrebné zároveň zohľadniť, že zásah žalovaného vyvoláva u žalobcov v 1. - 3. rade dlhotrvajúcu a rozsiahlu morálnu a citovú ujmu, ako aj skutočnosť, že stratili o.i. možnosť udržiavať a rozvíjať vzájomný citový vzťah s dcérou, resp. sestrou, byť s ňou v každodennom kontakte. Usmrtením ich dcéry a sestry bola narušená celistvosť rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné a zároveň ich ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Potrebné je súčasne brať do úvahy dobrý zdravotný stav blízkej osoby tak fyzický ako aj psychický a zároveň aj jej mladý vek (t.j. 17 rokov), úzku citovú a rodinnú väzbu medzi žalobcami v 1.- 3. rade a touto blízkou osobou. Žalobcovia v 1. - 3. rade sa so stratou blízkej osoby ťažko vyrovnávajú a jej strata im spôsobuje hlbokú citovú ujmu. Morálna ujma, ktorú žalobcovia v 1. - 3. rade v súvislosti s usmrtením blízkej osoby utrpeli, je z hľadiska intenzity, rozsahu, ako aj dĺžky jej trvania a jej ohlasu natoľko závažná, že odôvodňuje priznanie nároku z titulu náhrady nemajetkovej ujmy v celkovej výške 99.581,76 eur (t.j. na každého z žalobcov v 1. - 3. rade náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 33.193,92 eur). Majetkové pomery žalovaného by mali tvoriť len jednu z okolností, na ktoré by mal súd prihliadať pri rozhodovaní, základnou rozhodujúcou skutočnosťou by mala byť podľa žalobcov v 1. - 3. rade skutočnosť, že pri dopravnej nehode prišla o život ich jediná dcéra ako aj sestra, a to v dôsledku nezodpovedného konania žalovaného (t.j. jazda pod vplyvom alkoholu) ako i neposkytnutie prvej pomoci zranenej osobe, ale aj následný únik žalovaného z miesta činu. Žalobcovia v 1.- 3. rade poukázali na ustanovenie § 15 Občianskeho zákonníka a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/54/99 v zmysle, ktorého

osoby podľa ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka môžu na súde s úspechom uplatňovať aj právo na peňažné zadostučinenie, ako jeden z prostriedkov osobnosti zomrelej fyzickej osoby. Uplatňovanie práva na život, ako aj s tým spojené uplatňovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, je oprávnením, ktoré prináleží žalobcom v 1. - 3. rade ako rodičom a bratovi blízkej osoby. Z uvedeného dôvodu si žalobcovia v 1. - 3. rade týmto v zmysle § 15 Občianskeho zákonníka v spojitosti s § 11 Občianskeho zákonníka voči žalovanému uplatňujú aj právo na ochranu osobnosti ich blízkej osoby, do ktorého bolo vyššie opísaným konaním žalovaného neoprávnene zasiahnuté, pričom smrť blízkej osoby bola v rámci trestného konania preukázaná. Vzhľadom na vyššie opísané okolnosti, za ktorých k usmrteniu blízkej osoby došlo, na závažnosť tohto skutku, ako aj s poukazom na samotnú osobnosť blízkej osoby, zadostučinenie v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je dostatočné, pričom v danom prípade je opodstatnený postup podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka t.j. priznanie nemajetkovej ujmy 16.596,96 eur (na každého u žalobcov v 1. - 3. rade vo výške 5532,32 eur).

2. Žalovaný po doručení žaloby navrhol do konania ako ďalšieho účastníka na jeho strane Wüstenrot poisťovňa, a.s.. Navrhol vykonať dôkaz výsluchom svedkyne Y. R., W. XX.X.XXXX, F. F. Č.. XX, L. a žiadal zamietnuť prílohy zo strany Advokátskej kancelárie JUDr. Eduard Jurovatý a to fotokópie novinových článkov, ktoré sa nezakladajú na úplnej pravde týkajúcej sa danej veci a ktoré môžu závažným spôsobom ovplyvniť rozhodnutie súdu. Návrh na rozhodnutie súdu vo veci samej nepodal.

3. Intervenient na strane žalovaného k žalobe uviedol, že so žalovaným uzatvoril poisťnú zmluvu č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla X.: L. - XXX F.. Žalovaný spôsobil dňa 23.6.2012 dopravnú nehodu, pri ktorej došlo ku stretu s chodkyňou - M. V., ktorá zraneniam spôsobeným v dôsledku stretu podľahla. Žalobcovia si uplatňujú náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka z dôvodu zásahu do ich práva na súkromie s poukazom na citové väzby k zosnulej. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené nároky na náhradu a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci, c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov, d) ušlého zisku. Poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je svojím charakterom špecifické tým, že za škodcu sú poisťovateľom hradené iba zákonom vymedzené nároky poškodených resp. tretích osôb, ktoré poskytli plnenie z dôsledku poistnej udalosti a nie akékoľvek nároky, ktoré môžu byť z titulu poistnej udalosti voči poistenému - škodcovi uplatnené zo strany iných osôb. Nárok na nemajetkovú ujmu vyplývajúcu zo zásahu do práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka nemožno subsumovať pod žiadny z nárokov vymedzených v § 4 zákona č. 381/2001 Z. z. Takýto nárok nie je ani nárokom na náhradu škody a z toho vyplývajúcu nemajetkovú ujmu v zmysle § 420 a nasl. O.Z., ale je úplne osobitným nárokom, ktorý je odlišný od spôsobenej škody aj v zmysle § 16 Občianskeho zákonníka, takže tieto osoby nemajú status poškodeného tak, ako to predpokladá § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. Intervenient poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. Zn. 4 Cdo 168/2009, v zmysle ktorého právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy predstavujú dve celkom odlišné samostatné práva, ktoré sú podmienené rozličnou sférou ochrany zabezpečovanej Občianskym zákonníkom. Odlišnosť nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka od škody podľa § 420 a nasl. Občianskeho zákonníka potvrdzuje tiež ustanovenie § 16 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o zodpovednosti za škodu. Podľa súčasnej právnej úpravy možno teda nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t.j. podľa § 11 a nasl. OZ. Vzhľadom k tomu intervenient na strane žalovaného nie je povinný vyplatiť žalobcami uplatnený nárok ani v prípade úspechu žalobcov v súdnom konaní. Napriek tomu intervenient má záujem vstúpiť do konania ako intervenient na strane žalovaného, keďže nie je možné vylúčiť zmenu legislatívy vo vzťahu k rozsahu nárokov hradených poisťovňou za škodcu. Zároveň uviedol vo vzťahu k výške uplatneného nároku, že uplatnená suma niekoľko násobne presahuje sumu, ktorú súdy v rovnakom nároku pozostalým štandardne priznávajú (rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 3C/80/2008, sp. zn. 10C/142/2002. Podľa zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý viaže povinnosť náhrady na úmyselný trestný čin, sa priznáva 50 - násobok minimálnej mzdy, čo je suma rádovo nižšia než akú si uplatňujú žalobcovia.

4. Žalovaný a intervenient na strane žalovaného boli riadne predvolaní na pojednávania, napriek tomu sa na ne nedostavili, preto súd konal podľa § 180 C.s.p. v ich neprítomnosti.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov v 1. - 3. rade, výsluchom svedkov H. F., X. T., oboznámením sa s obsahom trestného spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/177/2012, úmrtným

listom, prepúšťacími správami, rodinnými fotografiami žalobcov, lekáorskými potvrdeniami a ostatným spisovým materiálom a zistil nasledovný skutkový a právny stav vecí:

6. Žalobcovia v 1. a 2. rade sú rodičmi poškodenej zomrelej M. V. a žalobcu v 3. rade, ktorý je bratom poškodenej zomrelej M. V.. Podľa úmrtného listu matričného úradu F. - W. Y. M. V. zomrela dňa 25.6.2012.

7. Zo spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/177/2012 bolo zistené, že žalovaný dňa 23.6.2012 po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov v čase okolo 01.00 hod., kedy mal podľa znaleckého skúmania koncentráciu etanolu v krvi minimálne 1,43 až 2,47 g/kg (promile) riadil ako šofér motorové vozidlo zn. U. L., X.. Č.. L.-XXX F. F. S. po ceste III/05110 v smere Mokrý Háj - Skalica, pričom pri vchádzaní do ľavotočivej zákruty pri záhradkárskej osade Hájkys prekročil maximálnu povolenú rýchlosť 70 km/hod. určenú dopravnou značkou, lebo podľa znaleckého skúmania do zákruty vchádzal rýchlosťou cca 95 km/hod., následkom čoho v zákrute vyšiel mimo cestu vpravo, kde pravou časťou vozidla narazil do ľavej ruky chodca U. F. idúceho po krajnici cesty, ďalej prednou časťou vozidla zrazil chodkyňu M. V. idúcu pred U. F., ktorá bola v dôsledku nárazu odrazená do poľa mimo cesty, ďalej prešiel mimo cestu vpravo, kde pravou časťou vozidla zrazil chodca C. J., ktorý bol v dôsledku toho odrazený ďalej pred vozidlo ku krajnici cesty, následne z miesta mimo cesty prešiel do protismerného jazdného pruhu a v jazde pokračoval bez zastavenia v smere do Skalice, teda z miesta dopravnej nehody ušiel a osobám neposkytol potrebnú pomoc, v dôsledku čoho M. V. utrpela zranenia o.i. zakrvácanie pod tvrdú a mäkkú blanu mozgu, v dôsledku čoho došlo k mozgovej centrálnej smrti dňa 25.6.2012 v Detskej fakultnej nemocnici v Bratislave, C. J. utrpel ťažké zranenia - poruchu vedomia na úrovni kómy, vnútrolebkové poranenia, zlomeninu lebky a iné, na následky ktorých zomrel dňa 25.9.2012 v Nemocnici s poliklinikou Skalica, a U. F. utrpel pohmoždenie ľavej ruky s dobou pracovnej neschopnosti od 25.6.2012 do 18.7.2012, T. R. týmto porušil ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c), § 16 ods. 1, ods. 5, § 65 písm. a), b) Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a porušil tak pravidlá cestnej premávky závažným spôsobom podľa § 137 ods. 2 písm. a), c), d) uvedeného zákona. Podľa zápisnice Okresnej prokuratúry Skalica z 6.5.2013 účastníkmi konania o dohode o vine a treste boli žalobcovia v 1. a 2. rade, okresná prokuratúra a žalovaný uzavreli dohodu o vine a treste. Okresný súd Skalica rozsudkom č. k. 4T 177/2012 - 560 zo dňa 6.5.2013 schválil uvedenú dohodu o vine a treste a potvrdil ňou, že žalovaný je vinný z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Tr. zák., prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák. a prečinu neposkytnutia pomoci podľa § 178 Tr. zák. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody nepodmienečne v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie. Zároveň bol žalovaný zaviazaný nahradiť okrem iného poškodenej E. V. škodu vo výške 1515,78 eur. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 6.5.2013.

8. Pri výsluchu obvineného dňa 24.6.2012 (č.l. 42 vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ v Skalici ČVS: ORP-140/OVK-SI-2012) žalovaný uviedol, že dňa 22.6.2012 boli celá rodina v Mokrom Háji u jeho rodičov, asi o 20.00 h prešli k Tomášovi Vojtechovi, ktorý je bratom jeho manželky. Tu mali grilovačku na počesť narodenín sestrinho syna Tomáša, spoločne grilovali, popri grilovaní i popíjali alkohol. On konkrétne pil „štamprle“ slivovice, zapíjal to malinovkou, odhadom mohol vypiť asi 4 až 5 štamprlíkov slivovice. Nevie presne dokedy sa bavili, mohlo byť 22.00 h až 23.00 h. Tomáš Vojtech išiel spať skôr, oni ešte chvíľu pokračovali v bavení s jeho družkou, nato išli ešte do pohostinstva (on, jeho manželka Miroslava a švagrová Simona), deti predtým uložili spať u Vojtechovcov. Do pohostinstva išli v Mokrom háji, tu si dal asi 2 - 3 štamprle koňaku. Manželka so Simonou tiež pili koňaky. V pohostinstve boli hodinu, možno viacej. Z tohto pohostinstva išli do mesta Skalica, kde si chceli ešte ísť sadnúť, niekde sa zabaviť. Išli štyria, on , manželka Miroslava Jurčáková, švagrová Simona Iršová a v pohostinstve sa k nim pridala Jaroslav Tokoš z Mokrého hája. Išli na jeho osobnom motorovom vozidle zn. VW Sharan, bielej farby, e.č. SI-260BD. Šoféroval on, pred jazdou vedel, že má vypité, ale cítil sa v pohode. Na vozidle vychádzali z pohostinstva. Vyšiel z obce Mokrý háj, mohol ísť asi 90 km za hod., možno 100 km za hod., viac to nebolo. Touto rýchlosťou vchádzal do ľavotočivej zákruty pri záhradkách nad Skalicou. Ako prichádzal k tejto neosvetlenej zákrute, tak zákrutu nezvládol, vošiel do nej rýchlo a preto ho to vynášalo von z cesty. Už v zákrute, keď zbadal chodcov zrážke zabrániť nedokázal, ani sa im vyhnúť. Chodci išli po krají cesty a aj vedľa nej, niektorí išli po krajnici, niektorí po tráve mimo cesty. Nevie, koľko chodcov tam bolo. Chodcov zbadal vlastne tesne pred nárazom. Zaregistroval ich na poslednú chvíľu. Vozidlo vybehlo aj na trávu, no podarilo sa mu ho dostať späť na cestu. Zákrutu nevedel vybrať, začalo ho to vynášať z cesty, ale snažil sa vrátiť naspäť na cestu. Pri tomto manévri tesne za zákrutou štrajchol jedného chodca asi pravým blatníkom do ruky, hneď pred ním bol ďalší, ktorého však už zrazil. Od týchto dvoch bol viacej vzdialený ďalší chodec na trávniku, ktorého takisto zrazil. Potom sa mu podarilo vrátiť späť na cestu. Aj sa snažil brzdiť, ale zrážke nezabránil. Zostal z toho v šoku, nevedel, čo má robiť, tak ho nenapadlo nič iné, ako radšej ujsť ďalej, pretože sa bál následkov.

9. Zo znaleckého posudku č. 92/2012 vypracovaného znalcom Ing. Milošom Kosíkom (č.l. 223 vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ v Skalici ČVS: ORP-140/OVK-SI-2012) vyplýva, že vozidlo žalovaného počas prechádzania zákrutou sa pravými kolesami pohybovalo tesne za pravým okrajom jazdného pruhu, ktorý bol určený pre smer jazdy na Skalicu, pohybovalo sa po nevyznačenej krajnici (obrázok č. 23). V okamihu zrážky s chodkyňou Táňou Kockovou pravá šmyková stopa po pohybe vozidla schádza z cesty 6,3 m za ZBM a konštatuje sa, že v okamihu zrážky bola chodkyňa na rozhraní pravého okraja cesty a trávnatého úseku mimo cesty, vozidlo bolo pravým kolesom na trávnom úseku resp. cca 0,1 m za pravým okrajom cesty (obrázok č. 24). Zo strany chodkyne by táto zabránila zrážke, ak by sa v kritickom čase nenachádzala v jazdnej dráhe vozidla Sharan, ak by sa nepohybovala na okraji cesty. Podľa znalca, ak by sa vodič s vozidlom pohyboval tak, že by bol ľavým okrajom vozidla cca 0,3 m vpravo od stredovej čiary, tak by mu od okraja cesty zostalo cca 1m, ak by chodkyňa - koridor pohybu cca 0,6m sa pohybovala pri pravom okraji cesty, tak by vozidlo malo dostatočný odstup od chodkyne, aby nedošlo k zrážke s chodkyňou. Z analýzy nehody však vyplýva, že žalovaný vošiel do zákruty takým spôsobom, že sa dostal do šmyku, v dôsledku čoho vyšiel vpravo mimo cesty. Ak by vodič zákrutou prechádzal najvyššou dovolenou rýchlosťou 70 km/h, ak by plynulo natáčal riadenie v smere zákruty a ak by nebrzdil, mohol prejsť zákrutu bez šmyku. Z analýzy nehody vyplýva, že žalovaný sa s vozidlom pohyboval rýchlosťou cca 90 km/h. Technika jazdy vozidla nebola správna, lebo sa pohyboval vyššou rýchlosťou ako bola kritická rýchlosť prejazdu zákrutou bez šmyku. Znalec poukázal na znenie § 52 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z.z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov podľa ktorého, tam kde chodník nie je alebo je neschodný, chodí sa po ľavej krajnici, tam kde nie je krajnica alebo kde je krajnica neschodná, chodí sa čo najbližšie pri ľavom okraji vozovky, pričom podľa § 52 ods. 3 citovaného zákona za zníženej viditeľnosti mimo obce musí mať chodec idúci po krajnici alebo po okraji vozovky na sebe viditeľné reflexné prvky alebo oblečený reflexný bezpečnostný odev. Napriek tomu, že chodkyňa nemala na sebe oblečený reflexný prvok a pohybovala sa po pravom okraji cesty, znalec uviedol, že chodkyňa nevytvárala nebezpečenstvo či kolíznu situáciu pre vozidlá pohybujúce sa bežným spôsobom (č. l. 271 vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva PZ v Skalici ČVS: ORP-140/OVK-SI-2012).

8. Z oznámenia Wüstenrot poisťovne, a.s. zo dňa 12.11.2012 založeného vo vyšetrovacom spise k trestnému konaniu sp. zn. 4T/177/2012 na č.l. 160 vyplýva, že žalovaný mal v čase dopravnej nehody vo Wüstenrot poisťovni, a.s. uzatvorenú poisťnú zmluvu č. XXX/XXXXXX-X na motorové vozidlo X.: L. XXX F., predmetom ktorej je povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle Zák. č. 381/2001 Z.z.

9. Z lekárskeho nálezu MUDr. Marian Hrnčiara, internistu, súd zistil, že dňa 2.7.2013 bola žalobkyňa v 1. rade na internom vyšetrení z dôvodu bolestí na hrudníku, ktoré boli stále častejšie, začalo to pri rozčúlení, teraz aj po fyzickej námahe, aj pri zehlení a pod. Je to bolesť za stredom sternu, tupá, bez vyžarovania, trvanie v kľude pár minút, po námahe alebo po nočnej aj dlhšie s prestávkami, žalobkyňa uviedla, že pred rokom jej tragicky zomrela dcéra, teraz si to pripomína. Žalobkyni boli odobraté vzorky, mala prísť na kontrolu s výsledkami.

10. Z lekárskeho potvrdenia MUDr. Janky El Khawajovej, všeobecného lekára pre dospelých, súd zistil, že žalobkyňa v 1. rade bola dňa 7.7.2012 u lekára z dôvodu prekonania traumy, zomrela jej tragicky dcéra, pociťovala ťažobu na hrudi, bolesť v záhlaví a krčnej chrbtice, tras horných končatín, boli jej predpísané lieky lexaurin, citalopram, Mydocalm, magnesií lacctici, galvex.

11. Žalobcovia v konaní predložili fotografie, kde je zachytená poškodená zomrelá M. V. ako malé dieťa spolu s rodičmi a bratom, v škôlke, v škole, s rodičmi a bratom na výlete, s priateľmi, pri rôznych sviatkoch, v kostole pri konfirmácii a pri prácach na záhrade.

12. Z dôkazu, vykonaného výsluchom žalobkyne 1/ súd zistil, že zosnulá M. V. bola dcéra žalobkyne a bola jej druhorodeným dieťaťom. Otcom zosnulej je žalobca 2/, bratom žalobca 3/. Po narodení dcéry ako rodina bývali do veku jej 7 rokov v L., kde chodila aj do škôlky a chodila tam aj do 1. triedy ZŠ. Po absolvovaní 1. ročníka ZŠ sa žalobkyňa s otcom zosnulej M., rozviedla a odsťahovala sa s deťmi bývať do L., kde mala zázemie u svojej matky. M. si v L. zvykla, našla si tu kamarátky, dochodila 8. ročník ZŠ a rozhodovala sa medzi štúdiom v učňovskom pomere kadernička alebo čašníčka. Po ukončení 9. triedy nastúpila študovať do Q. za čašníčku. O výbere školy budúceho povolania sa spolu so žalobkyňou radili, dcéra sa rozhodla študovať na čašníčku v Q., lebo štúdium na kaderničku v M. by finančne neutiahli. Napriek tomu, že rodičia boli rozvedení, plnila sa rodičovská dohoda a M. aj s T. každých 14 dní navštevovali svojho otca v L., trávievali tam aj prázdniny. M. navštevovala folklórny súbor Skaličan, tanec ju bavil. M. sa sama zaujímalá o tento súbor, žalobkyňa ju v záľube podporovala. Mala tancovať s chlapcami, ktorých sa hanbila a potom pôsobenie v súbore ukončila. Zaujímalá ju aj hudba, jeden rok chodila aj na ZUŠ odbor hra na flaute, odbor neukončila. Počas štúdia na strednej škole sa zoznámila

s C. J., tvorili pár. Krátko pred tragickou nehodou sa rozišli, ale zdalo sa, že M. má stále C. rada, lebo práve keď išla aj na oslavu v deň, keď sa nehoda stala, jej spomínala, že tam bude aj on. Zaujímala sa aj o cudzie jazyky, o nemčinu a krátko pred tragickou udalosťou spolu boli na výlete na Vianočných trhoch vo U., aj takto sa chcela zdokonaľiť v cudzom jazyku. Bola jej aj M. ponúknutá možnosť navštíviť prírodovedné múzeum vo U., M. mala rada zvieratá, rada išla s ňou. Ešte keď boli deti menšie, mali doma akvárium s rybičkami, aj škrečkov. Spoločné dovolenky s deťmi s ich otcom neabsolvovali. S dcérou si boli blízke, rozumeli si, keď bola staršia, už toľko nechodila k otcovi, mala viac kontaktov na kamarátky. Vo vyššom veku po príprave do školy už trávila viac času s kamarátkami, rovesníčkami, ktoré žalobkyňa poznala. Dievčatá navzájom počas prázdnin trávili nejakú dobu vždy spoločne vo svojich rodinách. Spájala ich hudba. M. mala rada Rihannu, Shakiru. Veľmi dobrý vzťah mala s H. F., s väčšinou z týchto dievčat sa žalobkyňa stýka doteraz a nejedná sa iba o náhodné stretnutia, niekedy sa im prihovori ona, niekedy oni jej. Pri ich kontaktoch sa spomína hlavne M.. Väčšinou spomínajú dievčatá zážitky, ktoré ich s M. spájali. Z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti, keď bola M. chorá, starali sa o ňu jej starí rodičia z jej strany, mala k nim veľmi dobrý vzťah. Po všetkom, čo sa stalo, keď ešte aj jej matka utrpela v domácnosti nehodu, vážne si zranila bedrový kĺb, musela žalobkyňa vyhľadať lekársku pomoc a požiadať o utlmujúce lieky. Do roku 2009 pracovala na tri zmeny a potom aj v súčasnosti pracuje na dve zmeny. Počas pracovnej zaneprázdnenosti žalobkyne ju v starostlivosti o M. zastúpil syn T., M. brat. Dohliadal na ňu, aby nepomocovala. Po M. nehode kamaráti priniesli do domácnosti žalobkyne veľkého anjela ako symboliku, že M. bola dobrá ako anjel. Podľa žalobkyne s M. mala bližší vzťah a žalobca v 2. rade mal bližší vzťah k žalobcovi v 3. rade ako synovi, aj spolu teraz podnikajú. Dcéra jej chýba. Žalobkyňa spomínala vo výpovedi chvíle s dcérou, keď sedávali spolu na gauči, objímali sa, rozprávali.

13. Súd na dôkaz vypočul žalobcu v 2. rade. K vzťahom so zosnulou bolo zistené, že si ako jej otec hneď po narodení k nej budoval vzťah. Aj keď to bolo neobvyklé, zostal na materskej namiesto matky on z dôvodu, že zostal nezamestnaný a vtedy bola matka zárobkovo činná. O M. sa vlastne staral niekedy aj 14 hodín denne, tým si k nej vytvoril silný citový vzťah. S deťmi bol stále denne v kontakte, lebo ako rodina bývali 4 km od dediny. Obe deti bavilo pomáhať s hospodárstvom, chovom zvierat, zbierali ovocie. Denne vozil dcéru do škôlky autom. Pre nedostatok finančných prostriedkov na spoločné dovolenky sa snažili deťom dovolenky vynahradiť tým, že sa s nimi chodievali kúpať, buď na kúpaliská, alebo v blízkosti, kde bývali. M. inklinovala k prírode, k zvieratám, za života jeho otca, starého otca M. chodievala na hospodárstvo jeho rodičov aj v dobe, keď sa odsťahovala s matkou a bratom bývať do L., keďže tu nemala možnosť byť v blízkosti koní. Pri návštevách u neho chodievala na neďaleké hospodárstvo za kamarátkou L., ktorá jazdila na koni a za koňmi. Aj po rozvode so žalobkyňou s deťmi trávil viac menej každý druhý víkend. V mladšom M. veku ho navštevovala aj s bratom T. v jeho domácnosti. Trávieli víkendy od piatku do nedele, v nedeľu ich so synom T. vozieval k matke do L.. Voľný čas spolu s deťmi trávieli okolo domácnosti, hlavne v záhrade a okolo zvierat. Navštevovali starú matku z jeho strany, žalobcových krstných rodičov, kde dcéra žalobcovej krstnej bola rovesníkom M. E. T.. V mladšom veku v zimnom období hrali spolu kartové hry. V staršom veku sa bavili s počítačom. M. zakúpil notebook, žiadala si ho z dôvodu, že ho majú už jej kamarátky. Pri spoločných nákupoch jej žalobca dával možnosť výberu oblečenia. Pravidelne plnil voči M. vyživovaciu povinnosť, prispel jej aj finančne na zájazd do M., organizovaný školou. Žalobca 2/ vnímal M. ako veselú, usmievavú a bezkonfliktnú dievča. V čase štúdia za čašníčku ju vnímal ako sa vyvíja. Tešilo ho, ako sa z nej stáva taký iný človek, ktorému na brigáde zverili aj nakladanie s peňažnou hotovosťou. Tešilo ho, keď bola usmievavá, ku všetkým ústretová. Dohováral jej, aby bola trochu energickejšia, pri tom, keď viedla bufet. Brigádu si našla sama, videl, ako sa mení tak, ako podľa jeho predstáv, brigáda ju viedla k zodpovednosti. O M. nehode a jej hospitalizácii sa dozvedel telefonicky o druhej v noci od syna T. a pricestoval tam autom hneď po oznámení. Všetko, čo sa stalo ho ťaží, považuje to za veľké nešťastie. V nemocnici im lekárka odporučila ísť domov, uposlúchli, každú hodinu sa pýtal na zdravotný stav M. telefonicky. Lekárka telefonicky požadovala okamžitú prítomnosť členov rodiny. Pokiaľ by mu bolo oznámené, že je M. v tak zlom zdravotnom stave, z nemocnice by neodišiel. Dotklo sa ho, pokiaľ ho lekári žiadali o súhlas s transplantáciou orgánov, žiadosť ich rozložila. Dcéru kvôli protokolu tri dni nechali na prístrojoch a všetci traja boli u M. stále. Podľa žalobcu vyzerala ako živá, akoby spala a rodina stále dúfala, že sa preberie, že bude v poriadku. Po troch dňoch im lekári oznámili, že M. odpájajú od prístrojov. Napriek zraneniam dcéra vyzerala dobre. Neužíval lieky v súvislosti s tragickou udalosťou, ktorá sa stala dcére, ale nedokáže to rozoberať ani s jeho mamou, ani so známymi, je to veľmi ťažké. Pri práci, keď si na M. spomenie, sa nevie sústrediť. V noci sa zobúdz, nemôže spať. Bol by radšej, keby dcéra chodila na hrob jemu a nie naopak, musí zobrať auto a prepraviť sa aj so sviečkou za ňou. Všetky pocity k nej sa mu vracajú, tisnú sa mu slzy do očí. Kládol otázku dcére, či má nejakého chlapca, časom sa osmelila

a spomenula aj C. J.. Deti mu pomáhali so stavbou dvoch domov. M. si už vytvárala taký svoj virtuálny dom, nechcela poschodový dom, chcela iba prízemný dom. Plánovala si, ako ho bude mať zariadený. Mala rada ružové, červené farby, tie plánovala aj do domu. M. bola vychovávaná podľa neho v prílišnej láske, v dobrom, a on jej pripomínal, že toto dobré a láska môže byť iba doma, nie aj navonok. Medzi ním a matkou detí neboli problémy pri výchove detí. M. im bude chýbať na celý život. Mala plány ísť robiť do zahraničia, preto sa aj učila jazyk. Dcéra s dospievaním mala záujem o obliekanie, úpravu zovňajšku, čo jemu až taká blízka téma nebola. Rozumel tomu, že dcéra si viac bude rozumieť s rovesníkami a so ženami, on oproti tomu mal viacej spoločných záujmov so synom.

14. Súd vykonal dôkaz výsluchom žalobcu v 3. rade, brata zosnulej. Z jeho výpovede zistil, že bývali v dobe, keď sa sestra narodila na V.. Kamaráti žalobcu 3/ bývali od nich ďalej a vlastne sestra mu nahrádzala kamaráta. Od malička sa o ňu staral, hrávali sa spolu a keď sa v jeho 11 rokoch presťahovali s mamou a sestrou do L., keď bola sestra chorá, staral sa o ňu, keď sa o ňu nemohla starať mama. V L. zmenili štýl života. oproti životu na kopaniciach, kde bolo okolo nich iba pár ľudí. V L. bolo pre nich všetko nové, bolo tu viacej ľudí. Pri zmene prostredia M.Á. aj radil. M. mala 9 rokov a na všetko si zvykli. Žalobca spomínal dobu po roku 1991, keď otec prišiel o prácu a rodine sa nedostávalo dosť finančných prostriedkov, ani na dovolenku. Chodievali ako rodina na prírodné kúpaliská. M. sa mu nejako extra nezdôverovala, to skôr matke. Požičiaval jej veci, pomáhal a radil pri úlohách. Zastúpil matku aj pri varení, varil aj pre M. alebo varili spolu s ňou, pre matku pripravili placky, koláč, kašu. M. s kamarátkami piekla koláče, pohostili nimi matku. Žalobca 3/ má ukončené učilište s maturitou v odbore mechanik, elektrotechnik. S M. spoločne chodievali k otcovi pomáhať. M. v dospievaní mala viacej kamarátok, a preto nevedela dobre podeliť čas medzi otca a kamarátky, tiež školu. Po začatí štúdia na strednej škole chodila menej. Vyjadril ľútosť, že sa jeho sestra pomínula, lebo do budúcnosti by sa možno rozšírila rodina, ak by sestra mala deti, mal by synovcov, či netere.

15. Svedkyňa H. F. pri výpovedi uviedla, že nebola účastníčkou nehody. Spoznala sa s M. V. rok pred nehodou na kúpalisku v L. Q. cez kamarátku. Vymenili si telefónne čísla a takto boli v kontakte. Obe boli študentky, stretávali sa. V ten deň, keď sa spoznali, bola M. bezprostredná, priateľská, ako dievčatá si hneď porozumeli, začali sa často stretávať, telefonovali si. S M. sa dalo o všetkom porozprávať, o chlapcoch, chodili spolu na diskotéky. Tak ako M. prijala jej rodina, tak prijala aj ju ako M. kamarátku rodina M.. M. si veľmi dobre rozumela so svojou mamou, hovorila o nej, že jej mama je ako jej kamarátka. M. hovorila, že sa s mamou môže o hocičom porozprávať. Opísala matku zosnulej ako srdečnú. S M. sa vedeli porozprávať aj o ich štúdiu. M. študovala za barmanku a svedkyňa za čašníčku. Študovala cestovný ruch, M. študovala za čašníčku a chcela si urobiť aj barmanský kurz tak ako svedkyňa, to ich obe spájalo. Často sa zhovárali o svojich zámeroch urobiť si kurzy. M. chcela ísť na brigádu cez leto, aby mala svoje vlastné peniaze, aj aby odbremenila mamu. Ich rodičia im nebránili, keď spávali raz svedkyňa u mamy M. a M. u nich. Mama svedkyne M. často volávala aj na ich rodinné akcie, alebo na výlety s nimi. Potom, čo sa stala nehoda, mama svedkyne aj svedkyňa zostali v kontakte s M. mamou. S M. boli veľmi dobré priateľky, M. mala aj pri nehode náramok, ktorý jej darovala ona. Otca zosnulej dobre nepozná, M. pred ňou spomínala, že k nemu chodí na víkendy. Skôr sa s M. bavievali o jej mame, ktorú aj ona osobne pozná. S bratom T. mala M. spoločnú izbu, mala poznatok od M. a často ho spomínala, kam T. chodí, a aj to, že s M. chodievali spolu von. M. jej povedala, že keď už žila iba s mamou, že mali s bratom dobrý vzťah, spomínala aj jeho priateľku a spomínala aj, že s T. mali spoločných priateľov. Mala s M. taký vzťah, že po nehode už žiadnu takú priateľku nemá. M. mala k ľuďom dobrý vzťah, brali ju hneď z prvého stretnutia s ňou. O nehode sa dozvedela od priateľov. Snažila sa aj na pohrebe nejakým spôsobom upokojiť M. mamu, táto to veľmi zle znášala. Je stále v kontakte s matkou M., príležitostne sa stretnú, vždy sa vrátia k M.. M. mamu považuje za svoju priateľku, lebo je povahovo podobná povaha M., preto si s ňou rozumie. S priateľom chodievali na čerstvý hrob k M., často tam našli M. mamu. M. otca videla až po nehode na pohrebe, nevie, či aj on má nejaký podiel na pomníku M. na cintoríne. Dal jej krásny veniec zo srdiečka na cintorín. S M. sa rozprávali aj o svojej budúcnosti. M. škola bavila, že chcela byť čašníčkou. V čase, keď sa jej stala nehoda, priateľa nemala, mala ho v čase, keď sa zoznámili. Svedkyňa ho poznala a vie, že trávili spolu veľa voľného času. Ako prváčky na strednej škole sa nerozprávali o tom, že by si chceli založiť svoje rodiny, M. o priateľovi hovorila, že vie, aký je, aké má povahové vlastnosti, mala ho stále rada. Čo sa týka M. záľub, veľmi radi hrávali gulečník, chodievali spolu s M. hrať gulečník do podniku, ktorý sa volá C. tu v L.. Chodievali večer na prechádzky, gulečník do podniku v L. denne. Obdarúvali sa oblečením, bižutériou, M.Ľ. mala určite záľubu pekne sa obliekať. Často riešili strih vlasov, farbu na vlasy, radili sa o tom. M. jej chýba, už nenadviazala s nikým taký

dôverný vzťah, ako mala k M. a ani jej rodina nikoho tak neprijala ako M.. Medzi fotografiami, ktoré má v izbe, sú iba jej rodina a iba M..

16. Svedkyňa X. T., priateľku brata zosnulej s ňou zoznámil jej brat T., v čase v ich domácnosti. M. poznala asi 2 roky aj tri mesiace. Nemala až taký blízky a dôverný vzťah, aký predpokladá u svedkyne F., s M. sa viac menej stretávala buď v domácnosti, alebo potom ako trávili spoločne s T. E. L. M. voľný čas. Často chodievali na výlety aj s M., chodili sa spolu kúpať, napr. boli spolu v kúpeľoch v H. L., spoznala M. ako človeka, ktorý veľmi rád chodil von, rád sa stretával s ľuďmi, mala rada prírodu a zvieratá, preto aj často chodievala k svojej babke v L. do jej rodinného domu, kde chovala psy a mačky. M. vždy chcela mať doma nejaké zviera. Často sa na ňu obracala a svedkyňa jej pomáhala s výberom oblečenia. Svedkyňa pomáhala aj so v školskými úlohami. S istotou uviedla, že M. bavila škola a zvolený odbor čašníik. M. a T. mali ako súrodenci veľmi pekný a dobrý vzťah, navzájom si pomáhali, aj s učivom a vie, že spolu jazdili k ich otcovi t.j. do L.. Nikdy si nevšimla, že by M. E. T. hovorili niečo proti otcovi, že by im otec v niečom nevyhovel, alebo sa voči nim nevhodne správal. M. sa u otca páčilo, vie, že tam chovali dvoch psov, kone, M. rada jazdila na koni a myslí, že sa jej to páčilo. Tiež často jazdí k T. otcovi a vie, že je tam krásna príroda, že sa tam M. E. T. páčilo. M. a jej mama mali veľký vzťah, dobrý vzťah, M.Á. sa často na mamu obracala o radu alebo aj vtedy, keď potrebovala s niečím pomôcť. To bol určite ešte lepší vzťah, čo sa týka vzťahu mamy k dcére, i preto, že matka M. bola často v byte sama a obe potrebovali byť často spolu. Čo sa týka tých výletov, zúčastňovala sa ich aj matka T. E. M.. Jazdievali do G. Q., aj do G. F. do Aquaparku. K vzťahu M., T. k otcovi a opačne uvádza, že sa jednalo o taký klasický dobrý vzťah medzi deťmi a rodičom a naopak. Vie od M., že ich otec brával na výlety. U otca sa napríklad opekalo. M. mala priateľa, bola do neho veľmi zamilovaná, nevie ako dlho spolu chodili, asi pol roka, ale svedkyňa sa s M. o tomto jej vzťahu veľmi nerozprávala. Táňa mala veľa kamarátov, bola veľmi spoločenský človek, rada chodievala von. Čo sa týka jej vnímania, ako udalosť postihla rodinu, to bola jednoducho tragédia, postihlo to ich všetkých, M. blízki to nečakali, boli z toho veľmi smutní, bolo to nečakané.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

22. Ochrana osobnosti prislúcha každej fyzickej osobe bez ohľadu na pôvod, rasu, národnosť, sociálne postavenie. Predmetom ochrany je osobnosť človeka vo svojej celistvosti ako nehmotný statok, ktorý patrí konkrétnej fyzickej osobe. Právo na ochranu osobnosti patrí vždy konkrétnej fyzickej osobe. Toto právo je nescudziteľné a neprevoditeľné. Právo na ochranu osobnosti je absolútnym právom fyzickej osoby, ktoré pôsobí proti všetkým a jeho obsahom je zákaz akéhokoľvek zásahu, ktorý by bol spôsobilý vyvolať ohrozenie alebo porušenie práv, ktoré sú príkladom uvedené v § 11 Občianskeho zákonníka. Túto ochranu zabezpečuje zákon v plnom rozsahu aj vtedy, ak sú napadnuté len jednotlivé zložky osobnosti fyzickej osoby, život, zdravie, občianska česť, ľudská dôstojnosť, súkromie. Predmetom ochrany je osobnosť fyzickej osoby v jej celistvosti. Čiastkové osobnostné práva sú preto chránené len v rámci celkovej ochrany osobnosti. Preto aj výpočet jednotlivých čiastkových osobnostných práv v § 11, ktoré vytvárajú jednotné, základné osobnostné práva, je len demonštratívny. Bezpochyby však najvyšší stupeň ochrany si vyžaduje ľudský život, potom zdravie a následne ďalšie uvedené hodnoty osobnosti.

23. Právo na ochranu osobnosti ako právo obmedzené na osobu danej fyzickej osoby sa nestáva predmetom dedenia. Podľa § 15 OZ po smrti fyzickej osoby právo na ochranu jeho osobnosti patrí manželovi a deťom, pokiaľ ich niet, jeho rodičom. Ide o osobitné právo v zákone taxatívne uvedených osôb, ktoré sa neviaže na dedenie. Nároky, ktoré môže ohrozená alebo poškodená fyzická osoba uplatňovať, sú uvedené v § 13 Občianskeho zákonníka, ktorý obsahuje významné prostriedky ochrany osobnostných práv. Ich použitie nie je viazané na podmienku zavinenia pôvodcu zásahu, pretože ide o prípad objektívnej zodpovednosti. Osoba, ktorá v dôsledku svojho protiprávneho konania, zasiahla do

osobnostných práv inej osoby, zodpovedá za vznik škody. Predpokladom vzniku takejto zodpovednosti je preukázané porušenie právnej povinnosti, vznik škody a preukázanie príčinnej súvislosti medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody.

24. Všeobecnou podmienkou uplatnenia ochrany osobnosti je, že ide o závažnejší zásah do psychickej a morálnej integrity osobnosti, ktorý je objektívne spôsobilý fyzickej osobe privodiť ujmu na jednotlivých stránkach osobnosti. Súdna prax rozlišuje 3 prostriedky ochrany osobnostných práv: 1. návrh na upustenie od neoprávnených zásahov, uplatňuje sa negatívnou žalobou, 2. návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov - reštitučná žaloba, 3. návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia, ide o satisfakčnú žalobu. Uvedené špeciálne prostriedky súdnej ochrany osobnostných práv sa podľa jednotlivých okolností konkrétneho prípadu môžu uplatniť samostatne alebo kumulatívne, ak si to vyžaduje ich účel. Žalobcovia v 1. - 3. rade si svoj nárok uplatnili satisfakčnou žalobou, nakoľko zásah do osobnostných práv zomrelej M. V. a do ich osobnostných práv ako blízkych osôb zomrelej nie je možné odčiniť upustením od neoprávnených zásahov ani obnovením pôvodného stavu.

25. Cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je aspoň čiastočné zmiernenie ujmy (škody) v prípadoch, keď neprichádza do úvahy navrátenie do pôvodného stavu. Preto súd musí určiť výšku náhrady, ktorá nie je prinízka v pomere k spôsobenej ujme, avšak nesmie ísť ani o náhradu, v dôsledku ktorej by sa poškodený voči poskytovateľovi bezdôvodne obohatil. Základnými kritériami pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, sú v zmysle ustanovenia pod bodom 20. rozsudku závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri určení výšky peňažnej satisfakcie sa vyžaduje ohľad na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka musí mať súd preukázané, že sú tu okolnosti preukazujúce, že v konkrétnom prípade nestačí zadosťučinenie podľa ustanovenia v bode 18 rozsudku.

26. Nakoľko zákon neposkytuje ochranu proti akémukoľvek zásahu, ale len proti takému, ktorý nie je v súlade s objektívnym právom, súd v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka zisťoval, či došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu osobnosti žalobcov v 1. - 3. rade ako aj zomrelej M. V.. Tu súd poukazuje na zistenia z trestného spisu Okresného súdu Skalica sp. zn. 4T/177/2012. Žalovaný bol rozsudkom Okresného súdu Skalica č.k. 4T/177/2012-560 zo dňa 6.5.2013 právoplatne odsúdený za prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 4, ods. 5 Tr. zák., prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák. a prečin neposkytnutia pomoci podľa § 178 Tr. zák. k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 5 rokov a 6 mesiacov a k trestu zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu na doživotie. Súd je v podľa § 193 CSP viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin. Žalovaný bol v čase dopravnej nehody, ktorou spôsobil smrť M. V. ako aj ďalšieho mladého človeka, pod vplyvom alkoholu, porušil predpisy týkajúce sa premávky na pozemných komunikáciách tým, že prekročil povolenú rýchlosť v mieste dopravnej nehody, navyše z miesta činu odišiel bez toho, aby poskytol pomoc osobám, ktoré zranil. Z týchto skutočností má súd preukázané, že konaním žalovaného došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcov v 1. - 3. rade na súkromie a rodinný život, ako aj do osobnostných práv zomrelej M. V., konkrétne práva na život, nakoľko sa žalovaný dopustil neobstaraného protiprávneho konania, ktorého následkom bola smrť M. V. a medzi protiprávnym konaním žalovaného a smrťou M. V. je príčinná súvislosť. V tomto prípade neoprávneného zásahu žalovaného do práva zomrelej M. V. na život ako aj do práva žalobcov na rodinný život so zomrelou neprichádza do úvahy v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka ani žiadanie upustenia od neoprávneného zásahu do práva podliehajúceho ochrane ani žiadanie odstránenia následkov neoprávneného zásahu, keďže následky neoprávneného zásahu do práva na život už nie sú odstrániteľné. Preto žalobcom v 1. - 3. rade ako pozostalým po obeti dopravnej nehody patrí odškodnenie ako nemajetkovej ujmy priznaním náhrady (zadosťučinenia) peňažnou formou podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka.

27. Jednou z podmienok priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je existencia závažnej ujmy. Súd vychádzal z následnej reakcie, ktorú neoprávnený zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom či inom prostredí fyzickej osoby. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je predmetom voľnej úvahy súdu, nakoľko neexistuje žiadne zákonné ustanovenie určujúce minimálnu ani maximálnu výšku tejto náhrady. Súd musí vždy vychádzať z riadne zisteného skutkového stavu a na základe neho založiť svoje rozhodnutie na celkom konkrétnych a preskúmateľných hľadiskách a dôkazoch. Ďalšou podmienkou pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sú okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Z výpovedí žalobcov v 1. - 3. rade, svedeckých výpovedí vyplynulo, že žalobcom v 1. a 2. rade vznikla nenapraviteľná ujma - prišli o jedinou dcéru a žalobcovi 3/ vznikla nenapraviteľná ujma, pretože

stratil jedinou sestru. Vzhľadom na mladý vek zomrelej M. V. stratili žalobcovia možnosť prežívať s ňou dokončenie školy, ďalšie životné plány, prvé skúsenosti zo zamestnania, jej priateľstvá, radosť zo záľub z prírody, založenie vlastnej rodiny, keď by sa mohli prípadne tešiť z vnúčat resp. neterí či synovcov. Nepodstatná je aj skutočnosť, že žalobcovia v 1. a 2. rade ako rodičia zomrelej M. stratili do budúca možnosť oprieť sa v starobe o pomoc svojho dospelého dieťaťa. Žalobcovia utrpeli dlhotrvajúcu a rozsiahlu morálnu a citovú ujmu tým, že stratili možnosť udržiavať a rozvíjať vzájomný citový vzťah s dcérou, žalobca 3/ so sestrou, byť s ňou v každodennom kontakte. Usmrtením ich dcéry a sestry bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné a zároveň ich ochudobnenie v citovej oblasti je nenapraviteľné. Žalobcovia v 1. - 3. rade sa so stratou blízkej osoby ťažko vyrovnávajú a jej strata im spôsobuje hlbokú citovú ujmu. Súd prihliadol aj na traumy rodičov - žalobcov v 1. a 2. rade, ktorí prežili svoje dieťa, hoci by si želali, aby to bolo naopak. Súd výpoveďami žalobcov a svedkýň zistil, že právo žalobcov v 1. - 3. rade na súkromie a rodinný život bolo narušené závažným spôsobom, utrpeli nenapraviteľnú ujmu, ktorú nemožno napraviť, pričom vzhľadom na charakter zásahu (spôsobenie smrti) je vylúčené domáhať sa morálneho zadosťučinenia v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto sa žalobcovia dôvodne domáhali priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

29. Žalovaný protiprávnym konaním neoprávnene zasiahol do práva zomrelej M. V. na život až takým spôsobom, že jej spôsobil smrť, preto žalobcom v 1. a 2. rade ako rodičom patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti v zmysle § 15 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 15 Občianskeho zákonníka taxatívne vymedzuje okruh osôb oprávnených uplatňovať právo na ochranu osobnosti zomrelej fyzickej osoby, medzi ktorými nie je uvedený súrodeneц takejto osoby a žalobcovia v 3. rade zákon nepriznáva právo uplatňovať právo na ochranu osobnosti zomrelej. Žalobcovia 3/ nesvedčia aktívna vecná legitimácia v konaní o ochranu osobnosti jeho sestry.

30. Súd nemá pochybnosť, že aj žalovanému sa po dopravnej nehode zmenil negatívne život, keď po celý zvyšok života bude niesť svoje bremeno zodpovednosti za dopravnú nehodu. Súd u osoby žalovaného zdôrazňuje, že žalovaný dopravnú nehodu spôsobil pod vplyvom alkoholu, viedol vozidlo rýchlosťou vyššou ako bola povolená, po dopravnej nehode z miesta dopravnej nehody ušiel a osobám, ktoré zranil, neposkytol pomoc. Zavinenie žalovaného je preto preukázané.

31. Pokiaľ ide o možnosť spoluzavinenia dopravnej nehody zo strany zomrelej, súd poukazuje na tú časť trestného spisu, podľa ktorej M. V. ako chodkyňa svojou chôdzou po pravej krajnici bez reflexných prvkov nevytvárala v čase dopravnej nehody nebezpečenstvo či kolíznu situáciu pre vozidlá pohybujúce sa bežným spôsobom. Príčinou predmetnej dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča vozidla U. L., spočívajúca v tom, že žalovaný (vodič) viedol vozidlo do zákruty rýchlosťou vyššou ako bola kritická rýchlosť prejazdu zákrutou, v dôsledku čoho sa s vozidlom dostal do šmyku, vyšiel z jazdného pruhu cez nevyznačenú krajnicu až mimo cestu vpravo na trávnatý úsek a počas uvedeného pohybu došlo k zrážke s chodcami. Teda chodkyňa na nehode nenesie žiadny podiel viny.

33. Súd dospel na základe vyššie uvedeného k záveru, že u žalobcov v 1. - 3. rade došlo k nenapraviteľnej ujme na ich práve na súkromný a rodinný život, za ktorú je možné priznať peňažnú satisfakciu podľa ustanovení v bodoch 19. a 20. rozsudku, prihliadnúc na následky a prežívanie straty dcéry a sestry zo strany žalobcov v 1. - 3. rade. Súd tiež zistil, že došlo k nenapraviteľnej nemajetkovej ujme na práve na život zomrelej M. V., za ktorú je možné priznať finančné zadosťučinenie žalobcom v 1. a 2. rade ako rodičom zomrelej M. podľa § 15 Občianskeho zákonníka v spojení s § 12 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalobca v 3. rade nemá aktívnu vecnú legitimáciu na podanie žaloby o ochranu osobnosti zomrelej sestry (§ 15 Občianskeho zákonníka).

34. Vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom zákon neustanovuje žiadne hranice. Pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy súd zohľadnil jednak závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, pričom zisťoval okolnosti tak na strane pôvodcu zásahu, ako aj na strane postihnutej osoby. Pri určení výšky peňažného zadosťučinenia za nemateriálnu ujmu je daný zákonom priestor pre voľnú úvahu súdu. V súlade s princípom spravodlivosti je potrebné prihliadnúť na najrôznejšie momenty, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Súd pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal z tých okolností, že smrťou M. V. bola žalobcom v 1. - 3. rade spôsobená trvalá a neodstrániteľná ujma spočívajúca v narušení rodinných vzťahov a ďalšieho rodinného života, a to i v prípade žalobcu v 2. rade, s ktorým síce dcéra M. nežila v spoločnej domácnosti, ale boli medzi nimi dobre rozvinuté vzťahy rodiča a dieťaťa. Neoprávneným zásahom žalovaného sa nenávratne pretrhla citová väzba žalobcov k blízkej osobe - dcére či sestre založená na rodičovskej resp. súrodeneckej láske. Došlo k nezvratnej deštrukcii medziľudských väzieb, vzniknutá trauma je zo života žalobcov prakticky neodstrániteľná. Nakoľko priznanie nemajetkovej ujmy

je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom Občiansky zákonník nestanovuje maximálnu ani minimálnu výšku finančného zadosťučinenia, ktoré by však malo byť primerané, pričom jeho zmyslom nie je byť finančnou zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhradou príjmu a nemôže tiež viesť k neprimeranému obohacovaniu sa, je súd toho názoru, že výška finančného zadosťučinenia, ktorá bola priznaná súdom, je postačujúca a primeraná vzhľadom na závažnosť zásahu do nemajetkovej sféry ako aj okolnosti prípadu.

35. Nebohá M. V. bola veľkou oporou matky - žalobkyne v 1. rade. Žili v jednej domácnosti, obývali spoločný rodinný priestor, ako dcéra a matka si boli podľa výpovedí žalobkyne a svedkýň veľmi blízke, veľmi dobre si rozumeli. Žalobkyňa stratila možnosť radiť sa s dcérou, rozprávať sa o rôznych životných situáciách, tešiť sa z jej prítomnosti, podieľať sa s dcérou na jej úspechoch a aj s dcérou na plánovanej budúcnosti, z ktorej bola matka smrťou dcéry vylúčená. Podľa lekárskeho správ v súvislosti so stratou dcéry mala žalobkyňa zdravotné problémy, ktoré bolo potrebné riešiť liekmi. Vzhľadom na veľmi úzke citové väzby medzi žalobkyňou a jej dcérou M. bude žalobkyňa ako matka stratu jedinej dcéry pociťovať po celý život. Súd preto priznal žalobkyňi v 1. rade uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy v celom požadovanom rozsahu v sume 38 726,24 eur.

36. U žalobcu v 2. rade vzal súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy v úvahu, že po dlhšiu dobu nežil dcérou M. v jej bezprostrednej blízkosti, ich kontakt bol obmedzený na stretávanie sa v domácnosti otca. Na jeho dcéru mu záležalo a prirodzene, napriek tomu, že ich kontakty boli obmedzené na príležitostné navštevovanie otca, jej smrť pociťuje ako veľkú stratu. Podľa názoru súdu vzťahy medzi žalobcom 2/ a dcérou boli najintenzívnejšie v rannom detstve, keď sa o ňu staral, spolu s jej bratom - žalobcom 3/ u neho trávievala víkendy za dospelovania menej často a súd prihliadol na to, že v poslednom čase, v čase dospelovania vzťahy medzi rodičom a dieťaťom už neboli také intenzívne, nebolo medzi nimi ani toľko osobných kontaktov. Z výpovedí strán a svedkýň je zrejmé, že nebohá si viacej rozumela s matkou - žalobkyňou, kým žalobca v 2. rade mal intenzívnejší vzťah k synovi, v období dospelovania bola citová naviazanosť otca a dcéry menej intenzívna ako v čase nižšieho veku nebohej. Súd zohľadniac tieto skutočnosti, priznal žalobcovi v 2. rade náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000 eur. Vzťah žalobcu v 3. rade a jeho sestry bol vzťahom súrodeneckým. Okrem blízkeho príbuzenského vzťahu je zrejmé z výpovedí žalobcov aj svedkýň, že žalobcovi 3/ záležalo na jeho sestre, pomáhal jej, trávili spoločne voľný čas, mali spoločné niektoré záľuby, spoločne podnikali výlety, staral sa o ňu v chorobe. Súd pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy žalobcu 3/ vzal však v úvahu, že išlo o súrodenecký vzťah, odlišný od vzťahu rodiča a dieťaťa ako tomu bolo u žalobkyne a žalobcu 2/, kde sa jednalo o rodičovský vzťah. . Nakoľko žalobcovi 3/ nepatrí uplatňovať právo na ochranu osobnosti zomrelej sestry podľa § 15 Občianskeho zákonníka, súd mu priznal len náhradu nemajetkovej ujmy na jeho práve na súkromný a rodinný život vo výške 10.000 eur.

37. Pokiaľ intervenient namietal nedostatok svojej pasívnej legitimácie v konaní tak, že náhrada nemajetkovej ujmy nespadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia a nárok na nemajetkovú ujmu vyplývajúcu zo zásahu do práva na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. O.Z. nemožno subsumovať pod žiadny z nárokov vymedzených v § 4 zák. č. 381/2001 Z. z. takýto nárok nie je ani nárokom na náhradu škody a z toho vyplývajúcu nemajetkovú ujmu v zmysle § 420 a nasl. O.Z., ale je úplne osobitným nárokom, ktorý je odlišný od spôsobenej škody aj v zmysle § 16 O.Z., z čoho malo vyplývať, že tieto osoby nemajú status poškodeného tak ako to predpokladá § 4 ods. 2 Zák. č. 381/2001 Z. z. súd uvádza, že súčasťou náhrady ujmy - škody spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy, ale aj nemajetkové ujmy výslovne uvádzané zákonom, ako napríklad bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia, odškodňované v peniazoch. V právnom význame je zmysel škody prisudzovaný aj ujám nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej ako majetkovej sféry poškodeného, ujám imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré patrí poškodeným peňažná náhrada. Súd tu poukazuje na doterajšiu rozhodovaciu činnosť súdov, napríklad rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015 z 1.7.2015.

38. O náhrade trov konania súd rozhodol s poukazom na § 255 Cs.p. a v intenciách uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5M Cdo 7/2010 z 23.2.2011, podľa ktorého z povahy nároku na náhradu nemajetkovej ujmy vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu. Je preto spravodlivé, aby až súdom prisúdená výška plnenia (nie žalobcom v žalobe uplatnená) bola braná za základ pre výpočet jednotlivých trov konania, vrátane tarifnej hodnoty pre určenie základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v prípade, že strana je zastúpená advokátom, lebo až vtedy je známa výška sporu. Predkladateľ v dôvodovej správe uviedol, že v sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá aj systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, nie však v požadovanej výške.

39. Vzhľadom na uvedené súd priznal žalobcom v 1. - 3. rade nárok na náhradu trov proti žalovanému. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresný súd Skalica.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak rozhodnutie súd priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok, po vykonateľnosti tohto rozhodnutia oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie, ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá

vykonateľné rozhodnutie. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).